

Experimenteren met slimme snufjes

Een sensor die de hartslag meet in bed. Een kook-beveiliging die het gas afsluit als er rook wordt gedetecteerd. Of een robot-rollator die ouderen helpt met opstaan en hen herinnert aan hun afspraken. De technologie staat voor niets tegenwoordig! Maar welke innovaties hebben meerwaarde voor cliënten en (aankomende) zorgmedewerkers? Vier zorgorganisaties onderzoeken het.

Samen ontdekken welke technologische innovaties toepasbaar zijn in het verpleeghuis. Dat is het doel van *Samen innoveren en slim organiseren*, een project van zorgorganisaties [ActiVite](#), [DSV|verzorgd leven](#), [Libertas Leiden](#) (penvoerder) en [Topaz](#). “Dit project moet meer inzicht gaan geven in welke innovaties geschikt zijn voor verpleeghuizen en hoe je deze in het zorgproces kunt inzetten”, zegt projectleider Janneke de Groot.

Shortlist van innovaties

Janneke vertelt dat er al veel ‘slimme technologie’ bestaat die cliënten kan ondersteunen, zorgmedewerkers kan ontlasten, de zorg kan verbeteren. “Uit het landelijke onderzoek [Technologie in de verpleeghuiszorg](#) blijkt dat technologie ook al wel op de kaart staat bij verpleeghuizen. Maar zorgorganisaties verschillen in de mate waarin ze technologie zelf inzetten. De onderzoekers stellen dat het de komende jaren zaak is de inzet van technologie naar het volgende niveau te brengen. Om dit te bereiken, is het van belang dat zorgaanbieders meer kennis en ervaring opdoen. Dat is precies wat we met dit project willen bereiken.”

In het project is eerst onderzocht wat er aan technologische snufjes beschikbaar is op de markt. Hierbij is de Innovatieagenda leidend geweest. Meer dan negentig innovaties zijn op een rij gezet. “Vervolgens hebben we bekeken welke vernieuwingen mogelijk behulpzaam zouden kunnen zijn voor de vier organisaties. Dit heeft geresulteerd in een ‘shortlist’ van ongeveer tien producten. Op basis hiervan heeft elke organisatie een innovatie uitgekozen om na de zomer te gaan testen in de praktijk.”

Zorg en Zekerheid

SAMEN INNOVEREN EN SLIM ORGANISEREN IN HET VERPLEEGHUIS

IN KAART BRENGEN
• ophalen ervaren knelpunten en ideeën.
• Marktscan met > 50 innovaties.

ONDERSTEUNEN ZORGPROCES
Inrichten efficiënte werkprocessen o.b.v. beschikbare data.

INRICHTEN SLIMME ZORGPROCESSEN
Inzet van sensoren, camera's, slim incontinentiemateriaal, alarmering, tracking devices.

GOEDE EN VEILIGE ZORG
Aandacht voor zorg op maat en medicatieveiligheid.

dsv|verzorgd leven **Activite** **LIBERTAS LEIDEN** **Topaz**
Van het leven met

Pilotprojecten

ActiVite gaat een proef doen met 'slim incontinentiemateriaal', zo vertelt Janneke. "Dit materiaal geeft zelf een seintje als het bijna tijd is om te verschonen. Zo voorkom je dat je bijvoorbeeld 's nachts bewoners wakker maakt die nog helemaal geen nieuw incontinentiebroekje nodig hebben. Maar ook dat mensen te lang nat zijn en daardoor bijvoorbeeld huidproblemen krijgen."

Libertas Leiden gaat een 'slimme alarmering' testen. "Dit systeem geeft een seintje als mensen bijvoorbeeld vallen, zodat een bewoner niet zelf alarm hoeft te slaan."

DSV|verzorgd leven zal een nieuw systeem uitproberen om de medicatieveiligheid te vergroten.

“De registratie gebeurt nu nog altijd op papier; medewerkers gaan uitproberen of een elektronisch toedienregistratiesysteem de medicatieveiligheid ten goede komt.”

En Topaz gaat een pilot doen over ‘asset-tracking’ (zie kader onderaan).

Koudwatervrees

Janneke stelt dat het essentieel is om medewerkers ‘mee te nemen’ in het innovatietraject. “Je ziet dat er in de zorg soms nog wat koudwatervrees heerst. Medewerkers zijn bang dat technologie de menselijke zorg verschaalt. Het is belangrijk dat zij ervaring opdoen met technologie, zodat ze zelf een goed beeld kunnen vormen om te bepalen of iets toegevoegde waarde heeft of niet. Verder is het natuurlijk essentieel dat medewerkers ‘uit de voeten’ kunnen met de technologie. Soms merk je nog wel dat mensen de competenties en digitale vaardigheden missen, zeker de oudere generatie. Maar die vaardigheden kun je leren. Bovendien: bijna iedereen gebruikt privé tegenwoordig ook al een smartphone of laptop. Technologie is voor de meesten zo heel vreemd niet meer.”

“Zorgtechnologie: net zo gewoon als wondverzorging”

Janneke benadrukt dat het belangrijk is om zorgstudenten al tijdens hun opleiding kennis en vaardigheden aan te reiken op het gebied van zorgtechnologie, zorgdomotica en e-health. “Dit onderwerp zou net zo gewoon moeten zijn als bijvoorbeeld wondverzorging of het verwisselen van een katheter. Van zorgprofessionals wordt tegenwoordig immers ook verwacht dat ze kunnen werken met een Elektronisch Cliënten Dossier of een *smart watch* met GPS-tracking, waarmee bewoners gevolgd kunnen worden. Dus is het essentieel dat je daar al tijdens je opleiding over leert en ervaring mee opdoet.”

Bij ActiVite, DSV|verzorgd leven en Topaz worden sinds het najaar van 2018 studenten opgeleid via de praktijk-leerroute Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs® (RVWO). Een belangrijk onderdeel van hun verrijkte opleiding is de aandacht voor zorg-ict en zorgtechnologie. “Heel goed”, vindt Janneke. “In de moderne ouderenzorg hoort dit er gewoon bij!”

“Wat past bij ons?”

Tegen het eind van 2019 worden de vier pilots geëvalueerd. Ook is het de bedoeling om in 2020 met vier nieuwe pilots te starten. “De vier zorgorganisaties willen zoveel mogelijk ervaring opdoen en ervaren wat bij hen past. Het is de bedoeling dat ze ook van elkaars ervaringen leren en er hun voordeel mee kunnen doen. Succesvolle innovaties zullen ze implementeren en opschalen.” Janneke hoopt dat de pilots ook aanwijzingen zullen geven over of en hoe technologische innovaties kunnen bijdragen aan de kwaliteit van zorg, tijdbesparing, het werkplezier van medewerkers en het leefplezier van bewoners. “De pilots zijn te klein om dit wetenschappelijk aan te tonen. Maar het is wel de verwachting en hoop dat zorgmedewerkers en cliënten de voordelen van de technologie echt gaan ervaren.”

Tekst: Femke van den Berg (Bureau Bisontekst)